

2. Боримська Г. Державний заслужений ансамбль танцю Української РСР / Г. Боримська. – К., Держ. вид. образотворчого мист. і муз. літ. УРСР, 1959. – 65 с.

3. Вернигор Ю.В., Досенко Є.І. Павло Вірський / Ю.В. Вернигор, Є.І. Досенко. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 320 с.

4. Матеріали з буклету «Національний заслужений академічний ансамбль танцю України імені Павла Вірського». <http://virsky.kiev.ua>

Миколайчук А.Р.

студентка;

Левицька Ю.С.

викладач,

Національна академія образотворчого мистецтва та архітектури

ОСОБЛИВОСТІ ІКОНОГРАФІЇ СВЯТОГО ВЛАСІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ІКОНОПИСІ НА ПРИКЛАДІ ІКОНИ З БАТУРИНСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО ЗАПОВІДНИКА «ГЕТЬМАНСЬКА СТОЛИЦЯ»

Український народний іконопис – це етнокультурне, філософсько-естетичне, релігійне та художнє явище загальносвітової культури. Кафедра техніки та реставрації творів мистецтва за час свого існування зробила значний внесок у збереження культурної спадщини нашого народу. На протязі десятиліть студенти кафедри періодично отримують на реставрацію українські народні ікони написані невідомими майстрами.

Однією з пам'яток народного іконопису, наданих для реставрації Батуринським історичним заповідником «Гетьманська столиця» стала ікона «Святий Власій» кін. XIX – поч. XX ст. Техніка виконання є загальною для Київщини, Чернігівщини, Полісся, Подніпров'я та Слобожанщини: зображення написане на дерев'яній основі олійними фарбами, часто без використання ґрунту чи з нанесенням досить тонкого шару, живопис має потовщення на фігурах святих та на елементах декору, фарба на ділянках тла має незначну щільність, кольорова гамма досить стримана за насиченістю. Попри розповсюдженість народного іконопису на Україні в кін. XIX – поч. XX ст., ікони Священномученика Власія зустрічаються досить не часто. В світовій іконографії святий представлений, як єпископ, що благословляє. Його атрибутами є олень, посох, птаха з поживою в дзьобі, дві схрещені свічки, скребло – знаряддя тортур. Віруючі вбачають в Священномученикові опікуна домашніх тварин, захисника від хвороб горла і кровотеч. На іконі наданій на реставрацію святий Власій зображений в жовтому саккосі з великим омофором. В правій руці святий тримає благословляючий хрест, а в лівій – три зелені стеблини. Навколо голови – жовтий німб, над яким тією ж фарбою виконано напис «Священномученик Святий Власій». Фігура Власія зображена на темно-червоному тлі (теплі кольори, переважно відтінки червоного, характерні для Київського і Чернігівського Полісся, частково для Подніпров'я (Черкащини). Форма ікони – чотирикутний купол, окреслений рамкою світло-жовтого кольору.

Оточення намальованої рами художник покрив фарбою темно-зеленого кольору, а в верхніх кутах над куполом майстер зобразив восьмипелюсткову квітку, схожу на ромашку, так як основа прямокутний дерев'яний щит (рис. 1).

Ікона «Святий Власій» до реставрації

Ікона «Святий Власій» в процесі реставрації – підведення реставраційного ґрунту

Таке зображення Власія є передачею невідомим народним майстром канонічного зображення Священномучеників із пальмовою гілкою – знаком мучеництва. Прикладами можуть слугувати зображення Священномученика Власія на алтарі церкви Петра і Павла у місті Оберрор, Австрія (рис. 3) та у церкві Святого Власія у словенському селищі Падна (рис. 4).

Зображення Священномученика Власія на алтарі церкви Петра і Павла у місті Оберрор, Австрія

Зображення Священномученика Власія у церкві Святого Власія у словенському селищі Падна

На даний момент ікона «Святий Власій» знаходиться на етапі підведення реставраційного ґрунту в місцях втрат фарбового шару та левкасу. Попередньо

було укріплено фарбовий шар, відновлено цілісність деревини основи, видалено щільний шар бруду та кіптяви з поверхні живопису (рис. 2).

Хатня українська ікона є цінною складовою розвитку мистецької традиції, вартісним пластом української художньої культури, якій притаманні іконографічна та художня своєрідність. Дослідження та збереження українського іконопису важливе не тільки у вітчизняному, але й загальносвітовому культурному контексті іконопису як етнокультурного, філософсько-естетичного, релігійного та художнього явища, вартісного не тільки у вітчизняному, але й у загальносвітовому культурному контексті

Список використаних джерел:

1. Богомолець О. Український народний іконопис у контексті парадигмальних засад примітивізму (філософський аналіз) . – Електронний ресурс . – Режим доступу: [file:///C:/Users/1/Downloads/vers_2015_2_9%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/1/Downloads/vers_2015_2_9%20(2).pdf)